

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา(descriptive research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานศูนย์เด็กนอกระบบในเขตอำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง ตั้งแต่การค้นหาปัญหา การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผล

1. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบศูนย์เด็กเล็ก 38 แห่ง ของอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งมีทั้งหมด 31 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบงานศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 10 แห่ง ละ 1 คน จำนวน 10 คนรวมทั้งสิ้น 41 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบให้เลือกตอบทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่รับผิดชอบงาน และการได้รับการอบรม/นิเทศงาน เกี่ยวกับงานศูนย์เด็กเล็ก

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับ การค้นหาปัญหา การวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผล มีข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบแบบประมาณค่า (rating scale) โดยแบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ระดับ คือ ไม่มีส่วนร่วม และมีส่วนร่วม โดยการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

	เชิงบวก	เชิงลบ
มีส่วนร่วม	มากที่สุด 5	1
	มาก 4	2
	ปานกลาง 3	3
	น้อย 2	4
	น้อยที่สุด 1	5
ไม่มีส่วนร่วม	0	

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ แบบปลายเปิด ประเด็นอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานในศูนย์เด็กเล็ก ในการวางแผน การร่วมดำเนินการ และการประเมินผล และปัจจัยที่ทำให้ศูนย์เด็กเล็กผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จากกลุ่มตัวอย่างนำมาพรรณนาเป็นข้อความประกอบการอภิปราย

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 10 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา คำนวณหาค่าความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิเท่ากับ 0.9

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจำนวน 20 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเกาะคาจำนวน 10 คน รวม 30 คน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.8 หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว มาปรับปรุงสำนวนภาษาก่อนนำไปใช้

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรประจำสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงสาธารณสุขอำเภอแม่ทะ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลแม่ทะและนายกองค์กรปกครองท้องถิ่นทุกแห่ง ในเขตอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการศึกษา และขออนุญาตทำการศึกษา

2. ประสานงานขอความร่วมมือกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่ทะ โรงพยาบาลแม่ทะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่ทะ ในการเก็บข้อมูล

3. ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนให้การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มเป้าหมาย โดยให้เซ็นต์ใบยินยอมในการสัมภาษณ์ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที ต่อ 1 ราย หลังสัมภาษณ์เสร็จผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้

4. ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

5. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กับกลุ่มตัวอย่าง ทราบ อธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าการศึกษานี้ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง และสามารถออกจากการศึกษา เวลาใดก็ได้ โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะถูกเก็บเป็นความลับ แต่จะนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากร วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กก่อนอายุ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานศูนย์เด็กเล็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการค้นหาปัญหา การวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย (class interval) มีดังนี้ (สำเริง จันทรสวรรณ, 2544)

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

หมายเหตุ 0 แปลความหมายว่า ไม่มีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อมูล ประเด็นอุปสรรคและปัญหา ในการค้นหาปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน และประเมินผล จากกลุ่มตัวอย่างนำมาพรรณนา เป็นข้อความประกอบการอภิปราย